

Ikrek

Illés Marianna

Pécsi Tudományegyetem Művészeti Kar

Szobrászművész szak, V. évfolyam

Dr. Palatinus Dóra, DLA, adjunktus

A témaválasztásom az ikerlét képzőművészeti bemutatása, mivel úgy gondolom, hogy a vizuális nyelv segít feltárni azokat a társadalmi és pszichológiai vonatkozásokat, amelyek elősegítik az ikrek közötti eltérések elfogadását, megértését. Körbejárva, olyan kérdéseket, amelyek kitérnek az ikrek közötti személyiségbeli hasonlóságokra és különbségekre, valamint arra, hogy milyen mértékben befolyásolja ezt a genetika, továbbá a környezet hogyan hat az ikrek fejlődésére.

Az állandó összehasonlítás, milyen mértékben tud identitásválságot okozni, valamint milyen kellemetlenségek merülhetnek fel a gyakori összetévesztés kapcsán. Véleményem szerint ezek a dolgok nehézségeket okozhatnak az önálló identitás kialakulásában, esetleg a saját egyéniség megtalálásában.

Mivel nekem is van egy egypetéjű ikertestvérem személyesen is átélem az ikerlét nehézségeit. Gyakran azonosnak, szinte egy személynek tekintik az ikreket, valamint az egyforma nevelés is negatív pszichológiai hatásokkal járhat, ilyen például az önértékelési problémák kialakulása, vagy az egyéni identitás kialakulásának hiánya. Mivel saját élettapasztalatom révén ismerem ezeket a kihívásokat, így hiteles és részletes bemutatást tudok a témáról nyújtani.

Különösen fontosnak tartom, hogy mások is megértsék, mennyire meghatározó szerepet játszik a különbségek felismerése és nem csak a hasonlóságok kiemelése a gyermekkori fejlődésben.

Előzményként szolgált Diane Arbus fotográfus képei, mint például az „Identical Twins” című fotója, amely egyforma ruhában ábrázolja az ikreket, mégis érzékelteti a különbségeket is, emellett nagy hatással volt rám Candice Breitz művész „Factum” című videóművészeti projektje, amely ikreket mutat be, miközben közös és egyéni identitásukat tárják fel. Művészeti projektek mellett fontos kiindulási pont volt kutatásomban Alessandra Pionelli pszichoanalitikus „Ikrek a világban-Életük és az őket övező legendák” című könyve.

A célom, hogy a hasonlóságokon és különbségeken keresztül körbejárjam az identitás, egyéniség kérdését, arra törekedve, hogy átláthatóbbá tegyem az ikerlét kihívásait és szépségeit, valamint szeretném, ha más ikrek is magukra ismernének, felismernék saját tapasztalataikat a munkáimban.

A munkám kialakításához különböző médiumokat és technikákat alkalmazok. A jelenlegi installációm az ikerlét különböző dimenzióit vizsgálja három művészeti elemen keresztül. A gyermekkori álmokat és az identitás kialakulását egy képsorozatban mutatom be, amely álomszerű formában idézi meg, hogyan képzeltek el jövőbeli szerepeinket. A gipszportrék a külső különbségeinket hangsúlyozzák, miközben az arcaink összeolvadása az egyedi és közös vonásainkat egyszerre tükrözi. A videó humoros megközelítéssel reflektál a sztereotip ikerpár-ábrázolásokra, miközben mozdulataink különbözőségeit hangsúlyozza.

Az első részében egy képsorozatot jelenítek meg, amely a gyermekkori álmainkat mutatja be, azt az időszakot, amikor még gondolatban játszottuk el a felnőttkori szerepeinket, hivatásunkat. Célom az identitás kialakulásának vizsgálata, mivel úgy gondolom, hogy a gyermekkori álmodozások időszakában kezdtek el kirajzolódni a kettőnk közötti különbségek.

A sorozat „Mi leszel, ha nagy leszel” alcímet viseli, mivel a képeken a testvéremmel jelmezekben jelenünk meg, mit például űrhajós, versenymotoros, biológus stb.. Mindezek a szerepek a gyermekkori álmainkat és a személyiségünk kibontakzásának kezdetét mutatják meg. Annak ellenére, hogy ikreként ugyanazt a nevelést kaptuk, már akkoriban megmutatkoztak a gyermekkori különbségek, amelyek kialakították a későbbi identitásunkat. Álomszerű hatást szerettem volna elérni a képek szerkesztésével, hogy sokkal inkább belső képként, vízióként hassanak. A színeket és a formákat szándékosan elmostam, ezzel megjelenítve a gyermekkori fantáziavilág álomszerűségét.

Az installáció második fázisa három gipszportréból álló sorozat, amely az ikrek közötti külső különbségeket mutatja be. Ehhez a szakaszhoz direktöntvényeket készítettem mindkettőnk arcáról, így a lehető legvalóságosabban tudtam tükrözni az apró vonásainkat is.

Az öntvényekből különféle formákat vágtam ki, ezeket a kivágott elemeket egymás részleteivel helyettesítettem, hogy egyszerre mindkettőnk vonásait megjelenítsem a portrékon, ezzel szembevetőbbé téve a különbségeket. Az elkészítés során a színekkel is játszottam, a saját részeimet szürkére színeztem pigmentporral, míg a testvérem részét meghagytam fehérre, amely az összeolvasztott arc kettősségére utal, valamint a portrékhoz illesztett részeket pár milliméterrel beljebb helyeztem a portré síkjához képest, utalva az identitás kialakulásával kapcsolatos problémákra.

A harmadik része pedig egy videó, amelyben ikertestvéremmel egymás „tükörképeként” jelenünk meg, finoman idézve, olyan filmek klasszikus ikerpár

ábrázolását, mint például Nancy Meyers által rendezett „The Parent Trap” című film vagy Andy Tennant „It Takes Two” című filme.

Itt az ikerlét kérdését humorosan próbáltam bemutatni, felidézve azokat a sztereotípiás ábrázolásokat, amely sok filmben vagy médiatartalmakban, ahol az ikreket teljesen megegyező hasonmásokként mutat be. A performansz célja, hogy látszólag szinkronban vagyunk, a mimikánk, mozdulataink és stílusunk mégis a különbségeinkre reflektálnak.

Az ikerlét bemutatása nemcsak az önzonosság és a különbözőségek megértéséhez vezetett el, hanem felkeltette bennem az érdeklődést a téma további, mélyebb vizsgálata iránt is. Ahogy személyes tapasztalataimon keresztül közelítettem meg az ikerlét kérdését, úgy érzem, hogy további művészeti munkákban is érdemes lenne a kapcsolódó társadalmi, pszichológiai és kulturális vonatkozások feltárására, új megközelítések alkalmazásával.

A jövőben szeretnék együttműködni más ikerpárokkal, hogy még szélesebb perspektívából közelíthessem meg az ikerlét sokszínűségét. Minden ikerpár sajátos dinamikát és élményvilágot hordoz, úgy gondolom, hogy ezek a különböző tapasztalatok nemcsak gazdagítanak az alkotói folyamatot, hanem lehetőséget adnának a témát mélyebb rétegeiben is feltárni. Különböző élethelyzetek, kapcsolati dinamikák, nevelési háttér és kulturális hatások mind olyan tényezők, amelyek befolyásolhatják az ikrek személyiségfejlődését, amelyek bemutatása még teljesebbé tenné a művészeti mondanivalót.

Terveim között szerepel az is, hogy több szakterületet átfogó tudományos és pszichológiai háttérrel dolgozzam fel a témát, együttműködve kutatókkal és pszichológusokkal, akik szintén foglalkoznak a testvéri kapcsolatokkal, különösen az ikrek közötti kötelék vizsgálatával. Mindez hozzájárulhat ahhoz, hogy olyan munkák szülessenek, amelyek vizuálisan és érzelmileg is elérhetők mindenki számára, ugyanakkor hiteles és mély szakmai háttérrel rendelkeznek.

Hosszú távú célom, hogy a munkámon keresztül olyan üzenetet közvetítsek, amely közelebb hozza az emberekhez az ikerlét szépségeit és nehézségeit. Remélem, hogy munkám nem csak az ikrek számára lesz ismerős, hanem mindazok számára is, akik az önzonosság és az egyediség kérdéseivel foglalkoznak. Így az ikerlét kérdésköre nemcsak személyes élményanyagként, hanem egy univerzálisabb, mindenki számára fontos témaként kerülhet bemutatásra.

Videó:

<https://drive.google.com/file/d/1V5gUk3zIV1raTYIEr7Z0gnk1bF05A3RO/view?usp=sharing>